

Livet i Danderyds församling #4 2026

”Livet handlar oftast om att benämna något som är i rörelse.”

LIVET, LIVET, LIVET. En kontrast till Döden, döden, döden som Astrid Lindgren sa till sina systrar när de ringde varandra. De började med att benämna det värsta och på så sätt ta udden av all sentimentalitet.

Livet handlar oftast om att benämna något som är i rörelse, som rullar på, tar nya former, som går vidare. Karin Boye skriver i en av sina dikter:

Den som tvingas ut i vildskog
ser med nyfödd syn på allt,
och han smakar tacksam
livets bröd och salt.
Du ska tacka dina gudar,
när de bryter bort ditt skal.
Verklighet och kärna
blir ditt enda val.

EFTER 20 ÅR med tidningen *Livet i Danderyds församling* i den här formen var det dags att tänka nytt. Som uppdragsgivare har tidningen Livet inneburit mycket jobb – men roligt och lärorikt jobb. För 20 år sedan skrev jag den första inledande texten.

Det har blivit 80 nummer, lika många fantastiska omslag, närmare fyrahundra artiklar och personporträtt. Ett sätt att beskriva vad kristen tro betyder i vardagen, i festen, i sorgen och när livet vänder. Många läsare har berättat att man sparat tidningen och tagit fram den för att läsa om gamla nummer. Ibland har någon klagat på innehållet – men oftast har man hissat.

I Livet har man fått veta vad som är på gång; musik, aktiviteter för små och stora, föredrag och annat som ger aha-upplevelser av vad som händer både innanför och utanför Danderyds kyrkliga väggar. Men framför allt handlar det om intressanta teman och mötet med människor som generöst har delat med sig av sina liv. Människor vars erfarenheter har rört och berört.

LIVET GÅR VIDARE – det gäller också tidningen *Livet*. På sista sidan hittar du presentationen för nya former, nya kanaler och nya möten med människor som delar med sig av sina liv. Vi kommer att fortsätta ha örat mot marken på ett levande, kvalitativt och engagerande sätt. Lyfta livet, döden – och allt däremellan.

Men först blir det en musikalisk ”Jag vill tacka Livet-kväll” tillsammans med VocAlice och Elin Wiigh under ledning av Martin Österstergren. Söndag 15 november 16.00 i Danderyds kyrka och efterföljande mingel i Församlingens Hus. Välkommen!

Christina Högberg
Kommunikatör

Välkommen Christofer!

Nu är det klart att Christofer Wilson blir ny kyrkoherde i Danderyds församling. Christofer kommer närmast från Hägerstens församling där han har arbetat som kyrkoherde under sju år.

Rekryteringsprocessen påbörjades i juni 2026. Tisdagen den 28 oktober beslutade kyrkorådet i Danderyds församling att anställa Christofer Wilson som kyrkoherde i Danderyds församling.

Christofer Wilson har stor erfarenhet av att arbeta med konfirmand- och ungdomsverksamheten vilket passar bra då Danderyds församling framför allt har ett stort konfirmandarbete.

Beskriv dig själv med tre ord
– Humoristisk, nyfiken och tålig.

Vad ser du fram emot som kyrkoherde i Danderyds församling?
– Att få lära mig mycket! Inte minst lära känna en ny församling, med sina eldsjälar och traditioner.
Och att få bidra med något - gärna något som består.

Vad önskar du dig i julklapp?
– Guld, rökelse och myrra... eller ett par nya långfärdsskridskor, vad som helst bara vi får en vit jul.

Christofer Wilson börjar i Danderyd den 1 februari 2027. Söndagen den 7 februari 11.00 blir han mottagen i högmässan.

FOTO: ELLIOT ELLIOT, CHRISTINA HÖGBERG

Biskop Andreas hälsar på

Inspiration och lärande i fokus när det är dags för biskopsvisitation.

UNDER HÖSTEN BESÖKER Stockholms stifts biskop Andreas Holmberg och medarbetare Danderyds församling för en så kallad visitation.

Varje församling är ansvarig för sin egen förvaltning och ekonomi, personal, gudstjänstliv och verksamhet. Samtidigt ingår Danderyds församling i Stockholms stift, med ca 60 församlingar, som är ett av 13 stift fördelade över hela Sverige samt utlandskyrkan. Det ingår i biskopens uppdrag att visitera församlingarna och att värna kyrkans lära och ordning, enhet och kontinuitet samt att inspirera församlingarna.

Det låter väldigt högtidligt men innebär att nyckelpersoner på stiftet har gått igenom församlingens förvaltning, arkiv, policyer för beredskap, byggnader, textilier med mera. Under november blir det samtal med personal, förtroendevalda och ideella om församlingens styrkor, glädjeämnen och visioner.

Visitationen avslutas med högmässa söndagen den 6 december kl. 11.00. Vid kyrkkaffet ger biskop Andreas Holmberg sin reflektion och analys, utifrån vad han har sett och lyssnat in – och hur församlingens liv kan se ut framöver.

Välkommen att vara med denna söndag som alla bjuds in till!

Biskop Andreas Holmberg

Välkommen till en varm och stämningsfull gemenskap i Danderyds kyrka!
Du hittar alla julens gudstjänster & aktiviteter på vår hemsida →

TEXT: ANNA-MARIA STAWREBERG
FOTO: ELLIOT ELLIOT

Nytt tempo

Fem år har gått sedan pandemin slog klorna i världen. För många har livet återgått till det normala, men inte för alla. Cecilia Meldahl är en av de 300 000 svenskar som drabbades av postcovid. Ett tillstånd som förändrat hela hennes tillvaro.

VI HAR STÄMT träff på ett lugnt ställe, det har Cecilia Meldahl bett om i förväg. För sedan hon insjuknade i covid i april 2020, något som utvecklades till postcovid, behöver hon köpslå med sin tid. Att komma upp ur sängen, göra sig i ordning och ta sig hemifrån på morgonen, aktiviteter som är självklara för de flesta av oss, är långt ifrån en självklarhet för henne.

– Jag behöver planera allt jag gör och hushålla strikt med min energi. Efter det här samtalet vet jag att jag kommer att vara däckad resten av dagen, säger Cecilia.

Annat var det före pandemin. Då var Cecilia mitt i karriären som chef för Icas kundutveckling på huvudkontoret i Stockholm. Fritiden ägnade hon åt sina stora passioner dressyridning, skidåkning, segling och umgänge med familjen och vännerna.

– Nu för tiden behöver jag göra avvägningar inför allt. Ska jag till exempel tvätta håret måste jag lägga in vila efteråt.

Hon är oavbrutet trött, beskriver det som en hjärndimma, har värk, hon tappar ord och har svårt att koncentrera sig. Hon har andningssvårigheter och får pulsrusningar efter en vanlig promenad.

Idag är hon sjukskriven på halvtid. Eftersom hon är piggast på förmiddagarna är det då hon utför merparten av timmarna för Svenska Covidföreningen, där hon numera är anställd som verksamhetsutvecklare. Tre timmar brukar hon klara av, sedan måste hon lägga sig innan hon gör dagens sista timme. Resten av dygnet måste hon vila.

SJÄLV BESKRIVER HON det med att hon måste hålla ständig koll på sina energinivåer. För likt ett batteri som behöver hushålla med ström fungerar hennes batteri med energi.

– Går mitt batteri ner på rött, faller jag tillbaka till när jag var som sämst och det tar dagar att komma tillbaka.

Det är alltså inom dessa gränser hon tvingas hålla sig. Och det spelar ingen roll om det är lustfyllda aktiviteter hon ägnar sig åt. Saker som hon tidigare förknippat med glädje och avkoppling måste också begränsas.

– Men eftersom djur är otroligt viktigt för mig planerar jag mitt liv så att jag kan åka till stallet en dag i veckan. Men idag rider jag inte längre på hög nivå.

Hon äter kosttillskott och mediciner som lindrar symtomen något. Men något botemedel finns inte ännu. Istället tvingas hon ägna sig åt det som på fackspråk kallas pacing. En form av aktivitetsbegränsning där den sjuka personen behöver ladda upp med vila både före och efter en aktivitet och vara noga med att inte överstiga någon gräns.

För med postcovid följer ofta diagnosen ansträngningsutlöst försämring eller PEM.

– Jag får svårt att andas, blir så utmattad att jag inte kan hålla mig upprätt och kan inte föra ett vanligt samtal. Känslan påminner om influensa eller som att vakna upp dagen efter en rejäl fest.

ÄN SÅ LÄNGE har Cecilia inte givit upp. Hon tänker att hon ska bli frisk en dag och hoppas mycket på forskningen.

– För närvarande testas olika slags mediciner, och det ser lovande ut.

Sjukdomen är också en kamp mot systemet och sjukvården. Det saknas kunskap och allt fler sjuka drabbas av utförsäkring från försäkringskassan. Det skapar en ständig oro och förtvivlan och i sitt arbete på Svenska Covidföreningen får Cecilia ta emot mängder av mejl från drabbade.

– Min identitet har alltid varit att jag är en ”doer”. En person som gör och får saker och ting gjorda. Nu måste jag bli en ”nej-sägare” och inse att jag blivit en annan. Det är nästan det svåraste. Att jag inte längre kan vara jag. ◆

Läs mer om postcovid på covidforeningen.se

”Min identitet har alltid varit att jag är en person som får saker och ting gjorda. Nu måste jag bli en ’nej-sägare’ och inse att jag blivit en annan.”

Hästar är fortfarande en viktig del av Cecilias liv, men idag på ett nytt sätt.

Philip de Croy kan mer om döden än de flesta.

Prata mer om döden

TEXT:ANNA-MARIA STAWREBERG
FOTO: ELLIOT ELLIOT

Ceremonier när någon dött är livsviktigt. Oavsett om man är troende eller inte.
– Det blir som en sista gåva till den som avlidit, men hjälper också de efterlevande att gå vidare, säger Philip de Croy, Sveriges enda dödsvetare.

NÄR PHILIP DE CROY berättar vad han arbetar med möts han ofta av oförstående blickar och följdfrågor. För yrkestiteln thanatolog väcker frågor.
– Som thanatolog ägnar jag mig åt vetenskapliga studier om döden och dess riter, riken, symboler och traditioner, en lära som utvecklades under första världskriget, säger Philip de Croy.

Själv är han katolik och har sedan barndomen varit intresserad av döden och existentialism. Efter en karriär inom kommunikation och globala frågor valde han som vuxen att studera teologi vid Enskilda Högskolan.

– Efter ett tag insåg jag att döden kändes väldigt frånvarande under utbildningen och att det här fanns obruten mark, säger Philip de Croy.

Idag är han Sveriges enda thanatolog med dubbla examina inom teologi som han nu toppar med att doktorera kring dogmatik och död vid Åbo Akademi.

JU LÄNGRE HAN själv lever, desto mer inser han att döden är frånvarande i vår vardag – något som han vill ändra på.

– Vi pratar för lite om döden, och det är märkligt, eftersom döden är en följeslagare vi faktiskt föds med. Det enda vi säkert vet är ju att vi en dag ska dö.

Han efterlyser en ökad medvetenhet om just döden, eftersom det, enligt Philip de Croy, skulle medföra mer uppriktighet. Att vi istället för att bara låta dagarna vi har passera av slentrian börjar ta vara på livet och våra relationer fullt ut.

– De innerligaste samtalen sker alltför ofta i livet slutskede, när livet är som svagast. Tänk om vi istället kunde föra de här samtalen och bygga upp de här viktiga relationerna som ärliga samtal kommer med under hela livet? Då skulle vi bli betydligt bättre medmänniskor, säger han.

Precis som livet har en början har det också ett oundvikligt slut. Ett slut som i alla tider och i alla kulturer omgetts av olika riter.

> ”För mig som är troende är döden också början på något nytt.”

– De här ritualerna är extremt viktiga. Att samlas när någon har avlidit är en viktig del av döden. Något som kan ses som en sista fest eller sista hyllning till den avlidnas ära, men också ett sätt att lindra sorgen hos de som blir kvar, säger Philip de Croy.

FÖR PHILIP DE CROYS del är hans arbete och studier kring döden ett sätt att bearbeta den egna dödsångesten. För även om han är troende, är döden för honom förenat med en viss rädsla.

– Det finns tre olika sorters död. Den stillsamma döden, som när min farfar gick bort av ålderdom. Det är önskedöden. Döden som kommer efter att någon sakta tynat bort, som hos min pappa som dog i ALS eller den våldsamma döden som när min nära vän Zaida Catalán mördades i Kongo är något helt annat. Så om jag är rädd för döden eller inte – det beror på vilken sorts död vi pratar om och när.

Philip de Croy påpekar att det är naturligt att vara rädd för döden, eftersom döden innebär att ryckas bort från ens gemenskap med nära och kära.

– För mig som är troende är döden också början på något nytt, på evig frid och himmelsk gemenskap.

Men vi behöver vi föra upp döden på agendan i högre utsträckning än vad vi gör idag, menar Philip de Croy.

För om vi börjar uppskatta livet och våra medmänniskor i högre utsträckning skulle också samhället bli en varmare plats att vara på. En plats där vi är mer rädda om varandra och slutar ta varandra för givet. ◆

Genom att tänka mer på döden värdesätter vi livet, menar Philip de Croy.

TEXT: ANNA-MARIA STAWREBERG
FOTO: LINTON ELLIOT

Leva vidare ...

När livet har gått i spillror eftersom den du älskat inte längre finns. Då finns sorgegruppen där som stöd. En hand att hålla när livet känns som mörkast. För att du ska orka gå vidare.

INGEN SORG ÄR den andra lik. Inget sätt att sörja på är rätt eller fel. Det enda som är gemensamt i en sorgeprocess är att ensam aldrig är stark. Det är också en av anledningarna att Svenska kyrkan inbjuder till sorgegrupper när en anhörig har dött.

– Vi har två olika slags grupper. En för den som förlorat en livspartner, och en för den som förlorat en närstående och känner en stark sorg, säger Rebecca Winander, diakon som leder församlingens sorgegrupper.

För den som anmäler sig till en sorgegrupp väntar sju träffar med olika teman.

Rebecca Winander, diakon.

Det som sägs under samtalen får inte spridas utanför gruppen.

– Det faktum att vi diakoner och präster har tystnadsplikt och att samtliga deltagare själva är inne i en sorgeprocess gör att man slipper hålla en fasad. Här är alla med om samma sak och vet hur tufft det är. Det medför att vi kan ha ärliga och autentiska samtal under träffarna, säger Rebecca Winander.

VISSA HAR LÄNGE befunnit sig i det limbo som väntesorg innebär, andra är i chock. En del har sörjt under många år, för andra är sorgen färsk.

Att prata om den som dött är viktigt. På den första träffen får deltagarna i uppdrag att visa bilder och berätta om sin närstående, den sista tiden och vem han eller hon var i livet. Under den gruppträffen handlar samtalet även om begravningen och om var man befann sig när dödsbudet kom.

– Då pratar vi om minnen, både positiva och negativa men också om hur vi själva hoppas att det blir efter döden.

Under träffarna, som leds av en av församlingens präster och diakoner, får den som vill ha ordet inte avbrytas i sin berättelse.

– Min erfarenhet är att det finns en varsamhet gentemot varandra och att deltagarna möts i sorgen. Det är mycket det som det handlar om: att tillåta sig att sörja för att orka och kunna leva vidare med sorgen. För i sorgearbetet finns inga genvägar, säger Rebecca Winander.

Rebecca Winanders erfarenhet är att många efterlevande känner ett undermedvetet krav att inte belasta omgivningen med sina känslor. Men här ges ett tillfälle att gå in i sorgen, genom att deltagarna till exempel får skriva ett brev till den döda som läses upp högt eller att ta med en minnessak som knyter an till den som dött. Frivilliga uppgifter, men uppdrag som kan spela stor roll för att man ska kunna gå vidare i livet.

FÖR REBECCA WINANDER är det en självklarhet att man inom kyrkan ska hjälpa människor i sorg.

– Evangeliet handlar om befrielse genom Jesus Kristus. När människor kom till Jesus i sin nöd bemötte han dem ofta med frågan; Vad vill du att jag ska göra för dig? Vad kan du göra för dig själv? Jesus erbjöd både sin hjälp och hjälp till självhjälp. Sorgegruppen är ett sätt att ta emot hjälp i sin sorg och finnas för andra i deras kris. Närvaro med oss själva och andra i sorgen ger tröst och hopp.

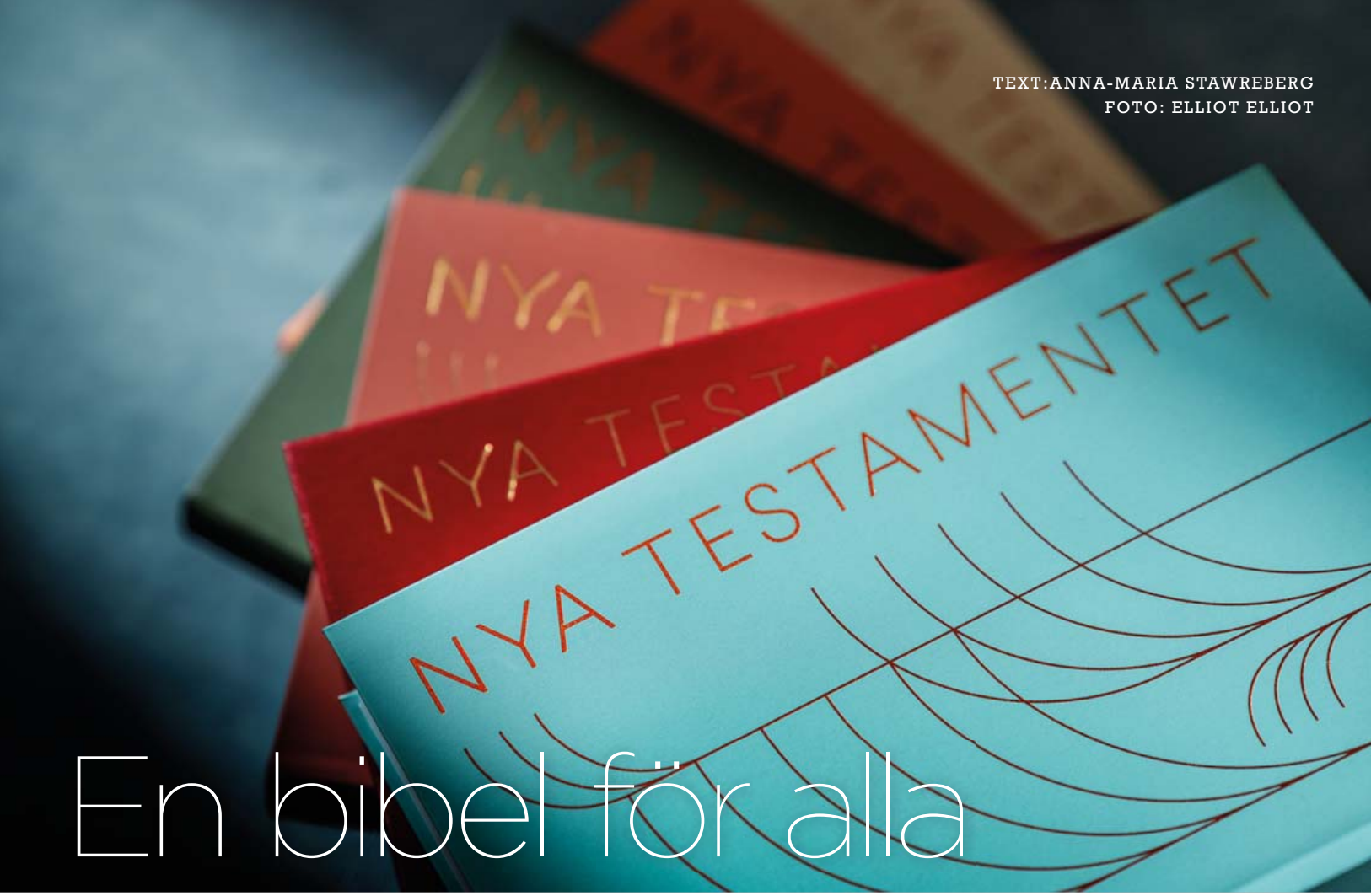
Målet är att deltagarna ska hitta verktygen för att kunna leva med sorgen, inte att sorgen ska försvinna, för det gör den inte, menar Rebecca Winander. Sorgen kommer att finnas kvar som en följeslagare, men förhoppningen är att den så småningom ska sluta vara akut smärtsam och att den sörjande ska orka gå vidare i sitt egna liv. ◆

”Att prata om minnen
av den döda är viktigt.”

Sorg förändras över tid, i början kan den kännas som en vass glasbit. Men med tiden slipas de vassa kanterna av tills den liknar ett mjukt havsglas. Sorgen finns fortfarande kvar men den blir bärbar.

TEXT: ANNA-MARIA STAWREBERG
FOTO: ELLIOT ELLIOT

En bibel för alla

Att översätta Bibeln till det svenska språket och samhället 2026 sker inte i en handvändning. Varje ord behöver diskuteras och tolkas. För Dan Nässelqvist, docent i Nya Testamentet, var nyöversättningen ett drömuppdrag.

BIBELNS INFLYTANDE PÅ både vår kultur och vårt språk går nog inte att överskatta. För Bibeln fungerar fortfarande som något av ett rättesnöre och som en form av referensram för de flesta av oss, oavsett om vi är troende eller inte.

– Men att komma nära Bibeln kan vara krävande. Den är ju ursprungligen skriven både på ett annat språk och i en annan tid, säger Dan Nässelqvist, stiftsteolog i Linköping och docent i Nya Testamentets exegetik, det vill säga tolkning av texterna, och en av de ansvariga bakom det gedigna översättningsarbetet med Nya Testamentet.

I tio år har arbetet med att översätta Nya Testamentet pågått. Ett arbete som inledningsvis inneburit provöversättningar och andra förberedande uppgifter innan själva grundprojektet tog vid på allvar 2021 i samband med att Svenska Bibelsällskapet godkände provöversättningen. Teologer, översättare och stilister har tillsammans vridit och vänt på en rad ord. Ett uppdrag som Dan Nässelqvist beskriver som det roligaste han gjort under hela sitt professionella liv.

– För mig har det här helt klart varit en dröm, även om jag inte vågat uttala det högt, säger han och skrattar.

ETT UTMANANDE UPPDRAG som har gått ut på att behålla Nya Testamentets innehåll och tilltal samtidigt som det skulle stöpas om till ett språk som närmade sig sin samtid och att göra den mer inkluderande. Ett exempel på det är att istället för att enbart använda ordet ”bröder” istället skriva ”bröder och systrar” i sammanhang där både män och kvinnor ingår. Och att just göra Bibeln mer

”Vi vill ha kvar det högtidliga språket utan att vara högtravande.”

inkluderande har varit en del av Svenska Bibelsällskapets direktiv.

– Vi i arbetsgruppen har plöjt och inventerat samtidslitteraturen utifrån vissa knäckfrågor för att hitta exakt tonalitet i vissa uttryck, berättar han.

Ett exempel på ord som har diskuterats är huruvida ordet ”salig” skulle ersättas av ”lycklig” (något som resulterat i att Bergspredikan fortfarande inleds med ”saliga”), om uttryck som ”dock” och ”ty” skulle få vara kvar (”ty” har försvunnit, ”dock” finns kvar på några få ställen, konstaterar Dan Nässelqvist som älskar just ordet ”dock”).

– Ett annat exempel är när Paulus kallade sig själv för Jesus slav, eftersom ordet ”slav” krockar med vår kulturella kontext, och huruvida det istället skulle stå ”tjänare”. Ett annat exempel är när uttryck som ”hora” och ”horeri” förekommer, och som föranledde att vi tog hjälp av den feministiska teologen Hanna Stenström som gjorde en utredning. Något som slutade med staden Babylon fortfarande är en hora, men att kvinnan Rahab istället omnämns som prostituerad.

VISSA BESLUT HAR varit svåra att fatta, andra har varit enklare.

– Vi vill landa så nära originalet som möjligt, vi vill ha kvar det högtidliga språket, men det får inte vara högtravande, förklarar Dan Nässelqvist.

Det innebär att det finns vissa stilistiska skillnader i den nya översättningen. För, som Dan Nässelqvist säger, Markusevangeliet ska vara skrivet på ett rappt, enkelt och vardagsbetonat språk, samtidigt som Johannesevangeliet ska ha en högre litterär kvalitet och läsas långsamt. ◆

TEXT: ANNA-MARIA STAWREBERG

TikTok aposteln

Nätprästen Daniel Gilberg.

Att möta folk där folk befinner sig underlättar om man vill sprida Guds ord. Nu när vi tillbringar allt mer tid framför en skärm är sociala medier en naturlig kanal.

DANIEL GILBERG har precis avslutat dagens redaktionsmöte och är redo att berätta om sitt hjärteprojekt, korta TikTok-filmer där han redogör för kristen tro.

Kanske började det med pandemin. För när det inte gick att träffas fysiskt var det många präster som flyttade ut på nätet.

Så även Daniel Gilberg, som började spela in korta filmer och när han några år senare blev skol- och studentpräst, kom idén att producera TikTokfilmer.

– Jag hade redan gjort filmer som jag lagt ut på YouTube under vinjetten ”Prästens snabba”. Nu visade en ungdom mig hur TikTok funkar, säger Daniel Gilberg som insåg att TikTok borde vara den perfekta platsen att befinna sig på om man vill kommunicera med barn och unga om Bibeln och kristendomen.

– Aposteln Paulus sa att man skulle tala med greker på grekers vis och judar på judars vis, något som ju innebär att man ska tala på ett sätt som människor förstår, säger Daniel Gilberg.

Och att då anpassa sig till TikTokformatet och möta ungdomarna på deras egna plattform kändes som en strålande idé.

– På TikTok behöver man vara lite mer personlig, ha glimten i ögat och bjuda på sig själv. För på TikTok har en stor del av innehållet inslag av humor, och just humor behöver vi mer än någonsin för närvarande, konstaterar Daniel Gilberg.

Han tystnar en stund. Säger sedan att humor inte innebär en avsaknad av allvar. Att det är möjligt att bjuda på både och.

– Ungdomar idag har en stark känsla för vad som är äkta. De genomskådar mig om jag skulle försöker förställa mig och vara någon som jag inte är. Däremot verkar det som om det faktum att jag är en ”lite barnslig prästgubbe” uppskattas.

KANALEN STARTADE I höstas och målet är att lägga ut minst två filmer i veckan.

– Vi försöker vara både informativa och underhållande. Vi har en ständig omvärldsbevakning och försöker även följa det som händer under kyrkoåret.

Målet är att visa en ny bild av Svenska kyrkan och slå hål på fördomar genom inslag som till exempel ”Fem saker du inte visste om Bibeln”. Eller som dagens uppdrag, en fortsättning på serien där han förklarar det som han kallar ”kyrkiska ord” i 30 sekunder långa filmer, där det efter intervjun är ordet ”synd” som ska belysas.

– I min drömvärld upptäcker människor Svenska kyrkan genom TikTok. Och om vi är ihärdiga och lägger upp många filmer, då kommer vi att bli belönade genom att allt fler ungdomar hittar oss genom vanlig hederlig scrollning. ◆

Häktespastorn
Olle Jonasson:

”ALLA BEHÖVER VI FÖRLÅTELSE”

TEXT: KRISTINA LINDH
FOTO: ELLIOT ELLIOT

Utan skuldkänslor ingen framtidstro. Det menar häktespastorn Olle Jonasson, som hjälper de riktigt unga brottslingarna att gå den svåra vägen från förnekelse till insikt.

HAN HAR LYSSNAT till hundratals livsöden. Vissa dröjer sig kvar på ett särskilt sätt.

Som berättelsen från 25-åringen, en kille som redan hade en lång kriminell karriär bakom sig.

I över ett års tid satt de i samtal, inneslutna i tystnadspliktens särskilda rum. Långsamt växte tron på förlåtelse fram.

En dag nämnde 25-åringen att han hade börjat be för sin familj. Så tittade han på Olle Jonasson och lade till: ”Och så har jag börjat be för dig också”.

Mannen hade tagit sig ur sitt ego.

Efter fängelsetiden fick han möjlighet att genomgå avhopparprogram och yrkesutbildning. Hans liv idag? Fast jobb och egen lägenhet på en plats långt från de gamla destruktiva nätverken.

– Som story är den nästan för bra. Men den visar att om en människa verkligen får en chans och tar den, då kan nånting hända, säger Olle Jonasson.

Själv är han 72 år och jobbar på övertid. Han har försökt sätta punkt utan att lyckas, eftersom arbetet ger så mycket tillbaka.

Två dagar i veckan tjänstgör Olle Jonasson som pastor på häktet i Sollentuna. Där sitter de som är misstänkta men inte dömda, allt från återfallskriminella till personer som möter häktesverkligheten för första gången.

– Det kan vara traumatiskt, man sitter inspärrad 23 av dygnets 24 timmar.

Häktespastor Olle Jonasson möter de yngsta förbrytarna.

Livet går vidare. Hur klingar den meningen för den som sitter häktad? Är frasen ett hån eller kan den komma med hopp?

”Du ska igenom det här och ut på andra sidan”, brukar Olle Jonasson säga till klienterna. Han bär på två nycklar. Den första utgörs av det faktum att han kommer utifrån och inte är en del av kriminalvården.

– Jag är en ventil för de intagna.

Den andra nyckeln stavas tystnadsplikt. Det är den som gör att människor börjar prata. Sällan inleds samtalen med skälet till att den intagne sitter i häkte. Istället frågar Olle Jonasson ”Hur ser ditt liv ut just nu?”, ”Hur såg det ut innan du kom in här?”.

– Människan är en berättelse. Och när du börjar berätta din berättelse händer något med dig. Du sätts in i ett sammanhang och får perspektiv. För den som är häktad öppnar sig en känsla av att det här kanske inte måste vara slutstationen.

När berättelsen djupnat tränger sorg och smärta fram. Det kan handla om övergivenhet, trauma i barndomen eller en skilsmässa som blev en livskatastrof. Missbruk och beroende är ofta en del av förhistorien.

Oavsett psykosociala förklaringar finns samtidigt skulden där. Ett brott har begåtts. Och så länge skulden förträngs kan livet inte gå vidare.

– Förnekelsens kraft är stark och finns i allt som har med kriminalitet att göra. För att kunna erkänna sin skuld måste man först förstå att nåden finns, säger Olle Jonasson.

Nåd hänger samman med förlåtelse. Enligt kristen tro upplöser Guds kärlek det som är svårt och omöjligt i människans liv. Det är först när den som gjort fel vågar lita på att det finns en existentiell öppning, som skulden också kan formuleras, säger Olle Jonasson.

– Sanningen kan vara brutal. Men den måste komma fram, annars blir det ingen befrielse. Det handlar inte om någon lättköpt nåd, utan om att verkligen landa i att man begått ett misstag och vill sona det man gjort.

Han jämför med ett barn som gjort fel och inte vågar se sin förälder i ögonen. Den bortvända blicken är i praktiken ett uttryck för upplevd skuld. På så sätt är den ett gott tecken.

– När skuldkänslorna tränger fram brukar jag säga ”Nu är det något som börjar funka hos dig! Skulden kan driva dig till att det blir något bra av det här”.

Människan och hennes bakgrund är en sak. Samhället och dess villkor är en annan.

DE TVÅ SISTA åren har Olle Jonasson jobbat så gott som enbart med barn. Det rör sig om personer mellan 15 och 18 år, en grupp som han tidigare mötte mycket sällan. Det var när straffrabatten för unga vuxna togs bort som de dök upp. De gängkriminella började rekrytera barn, med förödande och numera välkänt resultat.

”Om en människa verkligen får en chans och tar den, då kan nånting hända”

➡ Att jobba med minderåriga är annorlunda mot att jobba med vuxna, förklarar Olle Jonasson. Ofta har barnen varit med om fruktansvärda saker. De kan ha lyckats eller misslyckats med sitt uppdrag att skjuta eller spränga. Oavsett vilket behöver de få ur sig det som hänt. Fängelsets själavårdare är ofta den enda som de kan släppa fram hela sin sorg inför.

– Barnen är ofta väldigt rädda. De inser först efteråt vad de utsatt sig själva och sin familj för och att de överskridit sina moraliska gränser.

Drivkraften är så gott som alltid pengar. Många lever i familjer där de har allt de behöver. Men det räcker inte, de vill ha de allra senaste mobilerna och dyraste märkeskläderna.

Det är lätt att förfasa sig över barnens begär. Men Olle Jonasson tycker att det är på sin plats att lyfta blicken.

– Suget efter saker är en direkt återspegling av samhället. Kriminalitet är en extremform av omvärlden.

HUR STORA ÄR möjligheterna att kunna gå vidare för en femtonåring som dömts till de nya fördubblade straffen, med strafftider på uppemot tio år och mer? Att gå vidare är tufft. Olle Jonasson har genom åren sett människor lämna fängelset utan något stöd för att kunna bryta med sitt tidigare liv. Bristen är ännu mer kritisk när det gäller de unga, menar han.

– Hotet finns kvar på orten. Den enda chansen för de här barnen är att de får komma till ett avhopparprogram och får flytta till en annan ort, ibland med hela sin familj.

Olle Jonasson pekar på kriminalvården i Norge, som han menar har ett bättre samarbete med socialtjänsten och där man vid utslussningen skriver ett slags samhällskontrakt med den intagne.

I Sverige finns det på flera anstalter möjlighet för de intagna att gå en arbetsutbildning inom exempelvis snickeri eller restaurang. Enligt Olle Jonasson kommer kunskaperna allt för sällan till användning när fängelsetiden är avslutad.

– Det är ett enormt slöseri att vi inte tar hand om de här individerna. Boende, inkomst och tillhörighet. Det är det som de behöver. Annars går man tillbaka till det gamla.

”De”. En grupp långt från mig själv. Många av oss betraktar den kriminelle på behörigt avstånd, oavsett om blicken är dömande eller empatisk.

Men skälen till att ett liv kantrar på ett sätt som leder till fängelse är ofta faktorer som finns i allas liv, menar Olle Jonasson.

I grunden handlar det om sårbarhet, säger han.

– Ta missbruk. Det spelar ingen roll om man sitter och dricker i en skinnfåtölj eller på en parksoffa, det är samma typ av beroende. Eller psykisk ohälsa. Det finns överallt. Du kan kanske skydda dig och slippa social insyn, men nöden är lika stor ändå.

Oavsett slott eller koja behövs därför sammanhang där man kan lätta på trycket och berätta hur man har det, menar Olle Jonasson och tar församlingens kyrkkaffe som exempel på forum där trygga samtal borde vara självklara.

– I min värld behöver vi alla förlåtelse. Ingen kan säga att man har sitt på det torra, förr eller senare måste var och en möta det som är skuggan i våra liv.

OLLE JONASSONS VÄG till rollen som de kriminellas själasörjare startade tidigt. I kyrkan där han växte upp fanns ett starkt socialt engagemang. Där fick han lära sig att även utanförskapet har en plats i Guds rike. Han utbildade sig till socialarbetare

OLLE JONASSON
Ålder: 72 år
Bor: I Stockholm
Familj: Tre vuxna barn
Gör: Pastor på häktet i Sollentuna
Bakgrund: ”Jag har mina rötter i 1970-talets Jesusrörelse, en frimodig kristendom där man var ute på gatorna och särskilt brydde sig om de som ingen annan brydde sig om.
Livskris: ”Du kan inte sitta och ta emot bikt på arbetstid om du inte själv är i form. Efter min skilsmässa gick jag tillbaka till jobbet som socialarbetare. Först flera år senare fortsatte jag som häktespastor igen.”
Gör i advent: ”Första söndagen i advent blir det oftast dubbla gudstjänster, först på häktet och sedan i kyrkan. Andra advent leder jag en retreat i stillhet och tystnad. Adventstiden är för mig en tid för gemenskap med familj och vänner.

De senaste två åren har Olle Jonasson nästan enbart fokuserat på de häktade barnen.

”Förr eller senare måste alla möta det som är skuggan i våra liv.”

och arbetade som sådan i flera år. Steget att bli pastor var inte så stort, menar han – båda är yrken som kretsar kring respekten för människovärdet.

Formande har också familjens historia varit; i bakgrunden finns en nära anhörig med psykisk ohälsa.

– Jag förstod från början att gränslinjen inte gick vid kyrkväggarna. Att vara kristen är inte lika med att undgå smärta i livet, även i kyrkans värld finns mycket nöd under ytan.

Precis som nöden kan drabba alla finns är även sårbarhetens motkraft gemensam, menar Olle Jonasson. Nyligen satt han framför tv:n och tittade på psykiatrikern och författaren Anders Hansens senaste serie ”Din flock”. Programmet bekräftade det som Olle Jonasson sett med egna ögon, tillhörighetens betydelse för att kunna gå vidare.

– Människan är ett flockdjur. Vi måste ha ett sammanhang. Om inte det behovet blir tillgodosett blir vi lätt byten för krafter som vill bryta ner. ◆

För små, stora och mitt emellan

För små

Söndagsklubben
Pyssel och läsning i barnhörnan under högmässan. Kommer du tidigt finns det möjlighet att få hjälpa till i mässan.

Babycafé med sång
Ta med din bebis och kom på torsdagar för lek, fika och samtal om livet. Självklart blir det även sångstund!

Tac-o-lov
Fredagsmys för alla åldrar, en gång i månaden, med taco-middag, gudstjänst, lek och pyssel. Gudstjänsten är anpassad för barn med spring i benen. Ingen anmälan eller kostnad.

Du som är mitt emellan

Café 18+
En kväll för dig som är över 18 år! En fredag i månaden med fika, prata och annat som gruppen önskar.

After school
Onsdagshäng och fika samtidigt som du har möjligheten att plugga tillsammans med andra.

Ungdomskväll
En kväll mitt i veckan för alla som vill prata om livet, hänga, fika, spela spel och lyssna på musik tillsammans. Håll koll på vad som händer på *Instagram: @ungidanderyd*

För stora

Mat & prat
Är du mellan 25–45 år och vill träffa andra för att prata om livets små som stora frågor? Behöver du också äta och vill lära dig laga något nytt? Då är du välkommen till Mat & prat.

Guds livsgnista
En öppen samtalsgrupp om existentiell hälsa. Varje tillfälle utgår från ett specifikt tema och en utvald bibeltext. Här kan man dela tankar och lyssna in varandra om vad som hjälper när livet ställs inför utmaningar.

Existentiell salong
En mötesplats för frågor om det som hör till att vara människa. Utifrån kvällens tema får vi tänka högt, lyssna till varandra med öppenhet och nyfikenhet. Samtalet leds av präst och pedagog-

Bibelherrarna
Män som möts för att lära sig mer om bibeln och samtala utifrån den. Gemensamt för alla är nyfikenhet, respekt och olika perspektiv.

Nyfiken på Bibeln?
För dig som är intresserad av teologi och att fördjupa dig i Bibelns berättelser.

Söndagsskola för vuxna
Efter högmässan på söndagar inns möjlighet att ses, i samband med kyrkkaffet, för samtal om tro och liv. För dig som vill reflektera tillsammans med andra över dagens predikan.

Torsdagsfrukost
En spontan mötesplats för dig som vill äta en frukost tillsammans med andra.

Hitta din kör!
Gospel, folkmusik eller något helt annat. Sopran, alt eller ingen aning. Erfaren som oerfaren. Vuxen eller barn. I församlingens många körer kan du hitta en plats som passar just dig.

På hemsidan hittar du mer information, datum och tider.

FOTO: MAGNUS ARONSON, ILLUSTRATION LOTTA KÜLHORN

Nu tändas tusen juleljus!

I december fylls kyrkorna av advents- och julmusik, gudstjänster i ottan, sent på natten och däremellan. Nedan hittar du ett axplock. På hemsidan hittar du allt – och musiken finns på sidan 18.

Första advent 29/11
11.00 Festhögmässa med adventskaffe. NT2026 delas ut.
16.00 Barnen sjunger in advent.

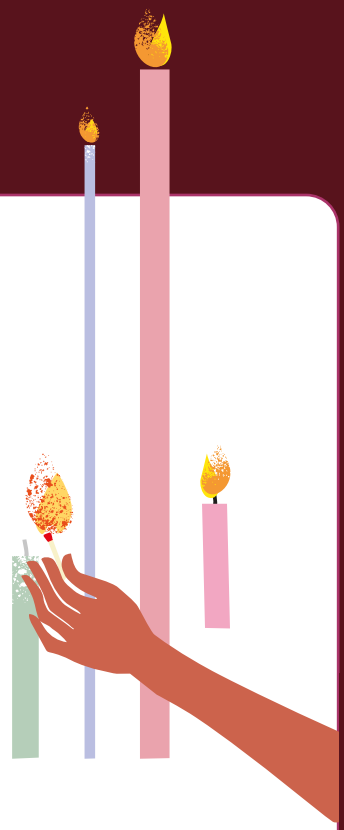
Adventsgudstjänst
Danderyds äldreboenden, och alla som vill och har möjlighet, är välkomna att fira advent. Kyrkokören sjunger och efter gudstjänsten bjuds på adventsfika på plats i kyrkan.
Tid: tisdag 15/12 kl 14.00
Plats: Danderyds kyrka.

Mässa – den längsta natten
När året är som mörkast och natten är som längst samlas vi till mässa. Julen kan vara en komplicerad tid – den här mässan är för alla som dras mer till stillhet än till stök. För oss som kämpar, för oss som tar en dag i sänder. Efter mässan finns möjlighet till kvällsfika och samvaro i Nya Vapenhuset.
Tid: måndag 21 december 18.30
Plats: Danderyds kyrka

Uppesittar-eftermiddag
Rimstuga, fika, paketinslagning och förberedelser inför julaftonsfirandet.
Tid: onsdag 23 december 13.00–17.00

Julfirande
Julafton med mat, musik och mys i Församlingens Hus. I samvaro föds hoppet. Alla är välkomna! Ingen anmälan eller kostnad.
Tid: Julafton 24 december
12.00–15.00 Öppet hus
12.00–14.00 Jullunch
Plats: Församlingens Hus

Julens gudstjänster är i år i Danderyds kyrka och Sätraängskyrkan. Du hittar alla på hemsidan.

Julgransplundring med andakt
På Tjugondag Knut dansas julen ut! Församlingsfest för alla åldrar med dans kring granen, lekar, något ätbart och fiskdamm. Kvällen inleds i Danderyds kyrka. Ingen anmälan eller kostnad.
Tid: fredag 22 januari 17.00–20.00
Plats: Församlingens Hus

Anna-Lotta Larsson.

FOTO: MAGNUS ARONSON, THRON ULLBERG

Musik i Danderyds kyrka

Jag vill tacka Livet
Söndag 15 november 16.00.
VocAlice och Elin Wiigh under ledning av Martin Östergren och komp. Efteråt blir det mingel i Församlingens Hus.

Kvällsmässa med luciamusik
Onsdag 9 december 18.30.
Daka Vokalensemble sprider ljus och värme i kvällens mässa.

Luciagudstjänst
Söndag 13 december 16.00.
I mörkaste december kommer Lucia med ljus. Sång av Ceciliakören, VocAlice och Vox.
Insläpp kl. 15.30

Vi sjunger in julen
Söndag 20 december 16.00.
skapar Danderyds kyrkokör bästa julstämningen under ledning av Maria Resare.

Gospelmässa – Joy to the world!
Annandag jul 26 december 16.00.
Danderyd Gospel sjunger om hopp, fred och kärlek under ledning av Sabina Lilja.

Musikgudstjänst på Trettondagen
Onsdag 6 januari 16.00.
Ludvig Gawell, Martin Östergren och Maria Resare, musiker.

Herren är mitt ljus
Söndag 31 januari 16.00.
I höstas startade ett körprojekt som mynnar ut i en musikgudstjänst med musik av Vaughan-Williams, Steel, Gjeilo m.fl.

LUNCHMUSIK MED SOPPA
Varannan tisdag 12.00

17 november
Bo Karlsson, fiol, Maja Stenram, kontrabas, Maria Resare, orgel & piano.

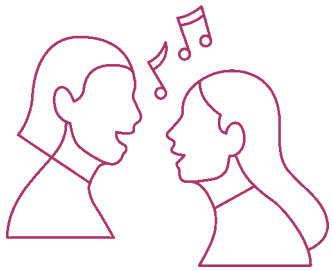
1 december
Adventsmusik på orgel med Anders Ölund.

19 januari
Anna-Lotta Larsson, sång. Martin Östergren, piano.

2 februari
Gammelfransk orgelmusik med Anders Ölund.

16 februari
Miriam Treichl, mezzosopran. Anders Ölund, orgel &piano.

2 mars
Semmy Stahlhammer, violin. Anders Ölund, orgel &piano.

Gudstjänst och kyrkkaffe
Välkommen på högmässa 11.00 varje söndag i Danderyds kyrka med efterföljande kyrkkaffe i Församlingens Hus. Alla veckans gudstjänster finns på hemsidan:

TIDNINGEN LIVET

Utgiven av Svenska kyrkan, Danderyds församling.

Redaktion
Pehr-Albin Edén, biträdande kyrkoherde
pehr-ablin.eden@svenskakyrkan.se

Ebbe Florez
ebbe.florez@svenskakyrkan.se

Anna-Maria Stawreberg
anna-maria@stawreberg.se

Katja Stroeven
katja.stroeven@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare
Christina Högberg,
christina.hogberg@svenskakyrkan.se

Design & produktion
Jonna Olsson

Skribenter
Kristina Lindh
Anna-Maria Stawreberg

Omslag Lotta Kühlhorn

Fotograf Elliot Elliot

Tryckeri Stockholms Lito Grafiska

ÖPPETTIDER

Danderyds kyrka
Mån–fred 08.30–16.30
Lör–sön 09.00–16.30

Församlingens Hus
Mån–fre 09.00–16.00
Växel tel 08-568 957 00
Mån–fre 09.00–12.00, 13.00–17.00

Bokning av dop, vigsel, begravning:
Mån, tis, tors 10.00–12.00, 13.00–14.00.
Fre 10.00–12.00. Tel 08-568 957 10

Begravningsverksamheten:
Mån, tis, tors 10.00–12.00, 13.00–14.00.
Fre 10.00–12.00. Tel 08-568 957 39

SVENSKA KYRKAN I DANDERYD

Församlingens Hus
Angantyrvägen 39,
182 54 Djursholm.
Växel: 08-568 957 00,
mån–fred 9.00–12.00
och 13.00–17.00.
Postadress: Angantyrv. 39,
182 54 Djursholm.
svenskakyrkan.se/danderyd

Kanslichef
Paola Ekenberg
08-568 957 19.

Kommunikatörer
Ebbe Florez, 08-568 957 70.
Christina Högberg,
08-568 957 08.

Förvaltningschef
Per Henrik Hinder
08-568 957 46.

Kyrkor och lokaler
Altorps kapell,
Ymervägen 55, Djursholm.

Danderyds kyrka,
Angantyrvägen 41, Danderyd.

Djursholms församlingsgård,
Valevägen 26, Djursholm.

Djursholms kapell, (stiftelse)
Danavägen 9, Djursholm.

Enebykyrkan,
(samarbetskyrka)
Enebytorg,
Lars Åberg 070-497 71 65.

Petruskyrkan
Kyrkvägen 27, Stocksund.

Sätraängskyrkan
Sjöbergsv. 32 Danderyd.

Sjukhuskyrkan,
Danderyds sjukhus,
08-123 550 00 (växel).

Tf kyrkoherde
Pehr-Albin Edén
08-568 957 00.

Präster
Ellen Fackel Holst 08-568 957 28.
Randi Guldstrand,
08-568 957 20.
Frida Jehrlander 08-568 957 27
Anna Stenund (vik)
08-568 957 79.
Katja Stroeven, 08-568 957 18.

Sjukhuspräst
Chris Segerholm Koskull,
08-568 957 62.
Cristina Olsson, 08-123 584 15.

Diakoner
Elin Smeds, 08-568 957 42.
Estelle Wiesel, 08-568 957 29.
Rebecca Winander,
08-568 957 58.

Musiker
Sabina Lilja, 08-568 957 06.
Maria Resare, 08-568 957 07.
Anders Ölund, 08-568 957 04.
Martin Östergren, 08-568 957 12.

Musikpedagog
Ludvig Gawell 08-568 57 57.

Församlingspedagoger
Louise Fischer, 08-568 957 66.
Pontus Degréus, 08-568 957 14.
Anton Bränström,
08-568 957 88.
Maria Gibbs Persson,
08-568 957 25.

Kyrkans förskola
Förskolorna Enen,
Kyrkbacken och Änglagaraget.
Annelie Geilert, rektor,
08-568 957 02.

LIVET tar ny form

När LIVET nu går vidare blir det mer än bara en papperstidning. Det journalistiska innehåll som du som läsare är van vid växer sig större och tar ny plats. Från och med nästa år hittar du LIVET på fler ställen än tidigare.

Levande samtal och möten
Under 2027 flyttar innehållet från LIVET även in i kyrkorna och Församlingens Hus. Håll utkik i kalendern på vår hemsida för fullständigt program. Vi är hemlighetsfulla nu, men mer information kommer inom kort!

Nyhetsbrev i din inkorg
I församlingens nyhetsbrev får du en samlad bild av vad som har hänt och vad som är på gång. Anmäl dig som prenumerant via vår hemsida eller skanna QR-koden nedan så missar du ingenting.

Digitala kanaler och exklusivt material
Vår hemsida och våra sociala medier uppdateras och utvecklas ständigt. Under 2027 kommer ännu mer av LIVET:s innehåll – tillsammans med unikt bonusmaterial – att publiceras digitalt. Följ oss gärna på Instagram, Facebook, YouTube och LinkedIn för att vara först med det senaste.

Papperstidning i ny form
LIVET kommer framöver att delas ut fyra gånger om året som en bilaga i lokaltidningen Mitt i Danderyd. Innehållet känner du igen – intervjuer, artiklar och information om vad som är på gång i Danderyds församling. Håll utkik i brevlådan under första kvartalet 2027!

Missa ingenting!
Skanna koden för att se hur du håller dig uppdaterad.

Svenska kyrkan | Danderyds församling